

[Aksel Larsen.]

omhyggeligt ventet til folketingets sidste uge for at lade parterne i fred, indtil de havde aftalt forhandlingsreglerne; det ærede medlem ville ikke komme som en hund i et spil kegler. Ja, undskyld, men hvis man ikke vil komme som en hund i et spil kegler, så tror jeg nu nok, at man ikke skulle komme på dette tidspunkt og bede statsministeren eller regeringen om at blande sig i forhandlingerne på arbejdsmarkedet. Så skulle man hellere lade dem forhandle i fred og se, hvilke resultater de kan nå til. Hvis man mente det alvorligt med det, der står i forespørgslen, det mål, man vil søge at nå, så ville man naturligvis være kommet med den ikke nu i maj måned, men allerede i oktober måned i fjor, så der kunne være mere tid til at gøre det kolossalt store stykke arbejde, man her forventer at den højtærede statsminister skal gøre. Så havde det måske endda været rigtigst, hvis partierne anser det for at være et meget stort problem — og så må de have anset det for et stort problem meget længe — om de var kommet med det allerede i fjor, da vi havde debatterne om den såkaldte helhedsløsning. Men da havde det ingen interesse, da kom man ikke med sådanne spørgsmål eller krav eller ønsker.

Man kommer med det nu på falderebet for folketingets arbejde, hvor vi lægger op til et valg, og naturligvis har partierne ret til at foretage sig visse manøvrer for at få et bedre valgoplæg, men det kan i hvert fald ikke være noget, der kan siges at have nogen egentlig saglig betydning: Jeg forstår godt, at de to partier gør det; de startede jo valgkampen allerede i efteråret og proklamerede, at nu gælder det magten. De har fornemmelsen af, at da valget alligevel ikke kom i løbet af vinteren eller det tidlige forår, er der slidt så meget på den valgkamp, man startede i efteråret, at man mener, at man må opgalvanisere den på en eller anden måde, og et af midlerne dertil skulle altså være denne storstilede forespørgsel. Jeg finder den ikke „nærmest overflødig“, men fuldkommen overflødig, og jeg tog ordet blot for at sige dette.

Rimstad: Det er et stort spørgsmål med mange aspekter, som de konservative og venstre her har rejst.

Jeg vil begynde med at sige, at man må give det ærede medlem hr. Axel Kristensen ret i, at hvis der på dette område er noget at rette, noget, der kan rettes, i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i foråret 1965, er det ikke for tidligt nu at rejse spørgsmålet herom. På den anden side er det efter vor opfattelse et meget uheldigt tidspunkt at begynde at diskutere denne sag på, fordi den på mange måder ikke egner sig til at indgå som bestanddel i og som emne for en valgkamp, men i langt højere grad vil have gavn af rolige overvejelser igennem et længere tidsrum end nogle få måneder.

Jeg vil også gerne sige nogle få ord om selve sagen, der jo drejer sig om både de muligheder, en bestemt, ensartet uddannet gruppe af borgere skal have for at monopolisere bestemte arbejdsfelter, men også om de krav, der kan, der bør og der må stilles til dygtige samfundsmedlemmer, hvis uddannelse er faldet uden for den sædvanlige ensretning af uddannelsen, som opnås gennem de regulære læreforhold.

Jeg mener, at der på disse områder er sket uhyre fremskridt herhjemme i de sidste årtier. Jeg husker tydeligt en række af de problemer, der mødte én, da man i praksis i sin tid skulle administrere ud fra loven om henvist arbejdskraft, problemer, som vi i dag mange gange står helt uforstående over for, netop fordi udviklingen, ikke mindst tvunget frem af den højere beskæftigelse, har haft en så stor hastighed på dette område.

Der er altså i meget høj grad sket en ændring i indstillingen til problemerne hos arbejdstagerne, og udviklingen går efter min opfattelse stadig i den rigtige retning. Den har haft en udmærket baggrund i de arbejdstekniske skoler, hvis virke nyder almindelig interesse hos begge arbejdsmarkedets parter. De omskolinger, der her inden for industrien og det mere industrielt prægede byggeri stadig pågår, har, mener jeg, haft en betydning, en stor betydning for forståelsen af problemerne. Inden for den serieprægede industri er arbejdsmanden i skikkelse af specialarbejderen blevet en meget værdifuld faktor i vort erhvervsliv. Der er mig bekendt i forholdet mellem specialarbejderne og de faglærte arbejdere i dag ikke så store beskæftigelsesmæssige